

Tórshavn, tann 27. november 2020
J.Nr.: LUM-32- 19/00108-76

Frágreiðing

**um eftirmeting av eftirlitsvitjanum á deildum hjá
Trivnaðareind 10**

Innihald

1. Inngangur	4
2. Fysisku karmarnir	4
2.1. Móttøkudeildin.....	4
2.2. Nýggjastova/Trappustova	5
2.3. Argjaboðagøta.....	6
2.4. Samanumtikið	7
3. Leiðslubygnaðurin	8
3.1. Móttøkudeildin.....	8
3.2. Nýggjastova/Trappustova	8
3.3. Argjaboðagøta.....	8
3.4. Samrøða við leiðsluna.....	9
3.5. Samanumtikið	9
4. Starvsfólkaviðurskipti	10
4.1. Móttøkudeildin.....	10
4.2. Nýggjastova/Trappustova	10
4.3. Argjaboðagøta.....	10
4.4. Samrøða við leiðsluna.....	12
4.5. Samanumtikið	12
5. Harðskapur	13
5.1. Harðskapur	13
5.2. Samanumtikið	14
6. Samanseting av børnum.....	15
6.1. Samanseting av børnum	15
6.2. Samanumtikið	15
7. Onnur viðurskipti.....	17
7.1. Skúlatilboð	17
7.2. Virkisætlanir fyri børnini	19
7.3. Kunngerð frá Almannamálaráðnum	20
8. Samrøður við avvarðandi	20
8.1. Móttøkudeildin.....	20
8.2. Nýggjastova/Trappustova	20

8.3. Argjaboðagøta.....	21
9. Samrøður við børn.....	22
9.1. Móttøkudeildin.....	22
9.2. Nýggjastova/Trappustova	23
9.3. Argjaboðagøta.....	23
10. Niðurstøða	24
10.1. Leiðslubygnaðurin	24
10.2. Starvsfólkaviðurskipti.....	25
10.3. Harðskapur	25
10.4. Samanseting av børnum.....	26
10.5. Skúlatilboð	27
10.6. Viðgerðarætlanir	28
10.7. Samskipti við avvarðandi	28
10.8. Fysisku karmarnir	29

1. Inngangur

Í november 2017 var eg á eftirlitsvitjanum á deildum hjá Trivnaðareind 10 hjá Almannaverkinum. Í framhaldi av hesum eftirlitsvitjanum var eg aftur á vitjanum í Trivnaðareind 10 í februar og mars mánaði í ár. Vitjanirnar hesaferð fevndu um trýggjar deildir: Móttøkudeildina, Nýggjustovu/Trappustovu og Argjaboðagøtu. Við mær hevði eg eitt av starvsfólkum mínum og eitt umboð fyri Almannamálaráðið. Endamálið við vitjanunum var at eftirmeta eftirlitsvitjanir mínar í november 2017 og tilmælini, sum eg gav í hesum sambandi. Á hesum vitjanunum havi eg mest lagt dent á fysisku karmarnar hjá deildunum, leiðslubygnaðin, starvsfólkaviðurskiptini, harðskap, samanseting av børnum og skúlagongdina hjá børnunum.

Vitjanirnar fóru fram á tann hátt, at eg fyrst varð víst runt á viðkomandi deild. Síðani var kunnandi samrøða við eindarleidarar og leiðarar fyri deildina. Aftaná hetta hevði eg samrøður við tey starvsfólk, avvarðandi og børn, sum ynsktu tað. At enda varð tikið samanum saman við leiðsluni fyri deildina.

Almannamálaráðið og Almannaverkið hava havt høvið at gera viðmerkingar til frágreiðingina. Undirvísingarstýrið hevur havt høvið til at gera viðmerkingar til tann partin av frágreiðingini, sum snýr seg um skúlagongdina hjá børnunum.

2. Fysisku karmarnir

Tá eg var á eftirlitsvitjan í Trivnaðareind 10 í november 2017 var ætlanin at byggja eitt nýtt barnaheim. Eg legði tí ikki so stóran dent á fysisku karmarnar hjá deildunum í Trivnaðareind 10 tá. Síðani er henda ætlan útsett, tí at arbeið verður við tillagingum av ætlanini. Hesaferð hugdi eg tí gjøllari at fysisku kørmunum hjá deildunum í Trivnaðareind 10.

2.1. Móttøkudeildin

Síðani eftirlitsvitjanir mínar í november 2017 var Móttøkudeildin fyrst flutt til Kollafjarðar og síðani aftur til Havnar. Móttøkudeildin helt nú til í Lágni 12 í Havn. Talan var um eitt stórt sethús í trimum hæddum, sum var lagað til tørvin hjá Móttøkudeildini. Almannaverkið hevði 10 ára leigusáttmála uppá húsini.

Í niðastu hædd vóru inngongd, stór gongd við klædnagoymslu, fýra kømur, vaskirúm, kjallarárum og tvey baðirúm, annað við gosbað og baðstovu.

Í miðhæddini vóru køkur við matborði, vásakøkur, hjallur, spælistova, uppihaldsstova, skrivstova, vesi við brúsu og ein lítil íbúð við køki, kamari, bað og eignari inngongd.

Á ovastu hædd var eitt kamar, eitt stórt rúm úti á loftinum og eitt spælirúm, sum eisini varð nýtt til fundarrúm.

Starvsfólkini lótu væl at húsinum og hildu tey vera væl egnað til endamálið. Tey søgdu stóran mun vera á arbeiðsumstøðunum á Móttøkudeildini í Kollafirði og í Lágni. Tað var nógv lættari at skipa arbeiðið í Lágni, soleiðis at børnini høvdu tað gott. Karmarnir í húsinum í Lágni gjørdur, at tað var nógv lættari at flyta børnini til eitt annað stað í húsinum, tá klandur kom í, og harðskapur var við at taka seg upp.

Húsið stóð á einum vanligum grundøkið á 500-600 m². Uttandura var hátún við heitum potti, men einki spælipláss.

2.2. Nýggjastova/Trappustova

Deildin í Pedda við Steingøtu 10 hevði trýggjar eindir: Nýggjustovu, Trappustovu og Familjudepilin. Familjudepilin var ikki partur av vitjanini hjá mær.

Nýggjastova var í tveimum hæddum. Her búðu 4 børn. Í ovaru hædd vóru skrivstova, vesi við bað, køkur og uppihaldsrúm í einum og trí kømur.

Í kjallarahæddini vóru eitt lítið rúm til ítriv, vesi við bað, uppihaldsrúm við sjónvarpi og fótbóltsþæli og tvey kømur.

Trappustova lá eitt sindur avsíðis í mun til Nýggjustovu og var ætlað til búvenjing til eldri børn, sum vóru á veg út í vaksnamannalívið. Í Trappustovu vóru køkur, baðirúm, uppihaldsstova og trí kømur. Í Trappustovu búðu 2 børn.

Uttandura spæliplássid lá enn í órøkt, sum tá eg var á eftirlitsvitjan í november 2017.

Starvsfólkini vístu á, at vánaligu karmarnir í Trivnaðareind 10 gjørdur, at tað var trupult at menna børnini. Starvsfólkini royndu at gera tað so heimligt sum møguligt í Nýggjustovu/Trappustovu, men tað var ikki lætt, tí tey kundu ikki hava ov nógv ting standandi frammi um so var, at harðskapur kom í. Starvsfólkini hildu ikki, at umstøðurnar í bygninginum vóru góðar til at skýla børnini, men tey royndu sum frægast. Sum dømi varð nevnt, at ein hurð nú var sett í millum ovaru og niðaru hædd í Nýggjustovu, soleiðis at børn, sum tørvaðu frið, nú kundu fáa frið í niðaru hæddini.

Almannaverkið upplýsir í viðmerkingum til mín, at skipanin av Trappustovu nú er broytt, soleiðis at Trappustova ikki longur verður nýtt serliga til búvenjing, men nú er ein eind fyri seg. Í sambandi við at starvsfólk hava víst á, at vánaligu karmarnir gera, at tað er trupult at menna børnini, og at starvsfólk í øðrum samanhangi hava greitt frá, at fysisku karmarnir generelt ikki eru nøktandi og kunnu vera ein forðing fyri at veita optimala sosialnámsfrøðiliga viðgerð,

viðmerkir Almanna-verkið, at starvsfólkauppgávurnar og dagliga arbeiðið er at hava dagligu umsorganarábyrgdina av barninum, t.e. sosiala, kensluliga, relatiónela og heilsuliga umsorgan, og at sálarfrøðilig ráðgeving er í mun til børnini. Almanna-verkið heldur ikki, at vantandi rúm gera, at tað er torført at menna børnini, tí at menning og viðgerð eisini fata um lýstu kjarnuuppgávuna í dagliga arbeiðinum. Almanna-verkið upplýsir, at børn, sum hava tørv á sansing, ganga til ergovenjing og eru annars aktiv eins og onnur børn í skúlanum, og at nøkur børn eru í frítíðarskúla. Almanna-verkið upplýsir víðari, at massasjurúm er á barnaheiminum, og fleiri starvsfólk hava útbúgving í námsfrøðiligari massasju.

2.3. Argjaboðagøta

Deildin í Argjaboðagøtu 7 hevði tríggjar eindir.

Fyrsta eindin var í kjallaranum. Eindin hevði ein lítlan køk, borðstovu, eina lítla upphaldsstovu, skrivstovu, baðirúm, starvsfólkavesi, tvey kømur og egna inngongd. Í gongini stóð eitt keyboard og onnur tónleikaútgærd. Við úthurðina var bratt niðurfyri, niður í fjøruna. Í hesi eindini búðu tvey børn.

Onnur eindin helt til á fyrstu hædd. Her vóru inngongd við klædnagoymslu, ein long gongd, køkur og upphaldsstova í einum, skrivstova, vesi við brúsu, eitt kjallarárum við rýmingarleið út í tún og tvey kømur. Í hesi eindini búðu tvey børn.

Triðja eindin fevndi um aðru hædd og loftshæddina. Á aðru hædd vóru gongd, skrivstova, eitt kamar, upphaldsstova, køkur og borðstova í einum, baðirúm, eitt vesi, sum ikki varð brúkt, og ein fyrrverandi skrivstova, sum nú varð brúkt til goymslu. Á hesi hæddini búði eitt barn.

Á loftshæddini vóru tvey kømur, baðirúm og ein íbúð við tekøki og vesi við brúsu. Ringur luktur var á vesinum. Roynt hevði verið at loyst hendan trupulleikan, uttan at tað hevði eydnast. Íbúðin hevði eina altan, har høgt var niðurfyri, niður í fjøruna. Á loftshæddini búðu tvey børn. Børnini høvdu felags baðirúmið, men starvsfólkini upplýstu, at hetta riggaði illa, tí tað førði ofta til ósemjur. Eingin búði í íbúðini í lötuni, men ætlanin var, at tað eina barnið skuldi flyta í íbúðina í næstum.

Fleiri staðni í húsinum stóðu ting frammi, sum vanligu standa á goymslu. Upplýst varð, at goymslurúmin, sum hoyrdu til bygningin, ikki vóru tøk, tí útleigarin brúkti tey. Starvsfólkini hildu ikki, at fysisku karmarnir í Argjaboðagøtu vóru egnaðir til ein stovn sum hendan. Tey vístu m.a. á, at tað ikki var møguligt at skýla børnini, tá tað var neyðugt.

Eg helt ikki, at húsið og uttanumøkið var egnað til endamálið. Eindarleiðarin var samd við mær í hesum og upplýsti, at hon hevði gjørt vart við hetta á Almanna-verkinum, og at hon fór at hyggja nærri at leigusáttmálanum uppá húsið.

Almannaverkið hefur síðani upplýst fyri mær, at Almannaverkið hefur funnið nýtt leigumál í Tórshavnar kommunu í staðin fyri Argjaboðagøtu 7. Ætlanin er, at børnini flyta í nýggja leigumálið í byrjanini av 2021. Harumframt er ein einstaklingafyriskipan, sum fyrr var í Argjaboðagøtu, sett í verk aðrastaðni í Tórshavnar kommunu.

Av tí at børnini nú flyta úr Argjaboðagøtu 7, havi eg ikki fleiri viðmerkingar til húsið og økið uttanum húsið.

2.4. Samanumtikið

Samanumtikið haldi eg, at húsið, har Móttøkudeildin helt til, sá út til at vera í góðum standi og at virka væl til endamálið.

Sum eg vísti á í frágreiðing míni frá eftirlitsvitjanum mínum í Trivnaðareind 10 í november 2017 var bygningurin í Pedda við Steingøtu 10, har Nýggjastova og Trappustova hildu til, dapur á at líta. Innrættingin bar brá av, at talan var um samanbygging/uppbygging, og var tí lítið verklig og ikki væl hóskandi til endamálið. Starvsfólkini upplýstu, at umstøðurnar ikki vóru góðar at skýla børnini, tá tørvar var á tí. Gólvini vóru slitin í støðum, og tað var fótakalt á gólvinum í kjallarahæddini.

Økið uttan um bygningin var dapurt og illa umsitið. Spælireiðskapurin á spæliplássinum var ikki settur upp enn, og spæliplássið var ikki tryggjað oman móti vegnum við hegni e.l. enn, hóast Almannaverkið í skrivi til mín, dagfest 14. august 2019, boðaði frá, at spælireiðskapur fór at verða settur upp aftaná summerfrítíðina, og at spæliplássið fór at verða tryggjað oman móti vegnum.

Í frágreiðing míni frá eftirlitsvitjanum mínum í Trivnaðareind 10 í november 2017 heitti eg á Almannaverkið um at tryggja, at ognirnar, har Trivnaðareind 10 heldur til, verða røktar. Eg havi spurt Almannaverkið, hvat Almannaverkið ætlar at gera fyri at betra um uttanumøkini á deildunum í Trivnaðareind 10.

Almannaverkið sigur í viðmerkingum til mín, at Almannaverkið metir spurningin um uttanumøkini einans at vera viðkomandi fyri stovnin í Pedda við Steingøtu. Støðan har er tann, at arbeiðið við at betra uttanumøkið er í gongd, men at tað tíverri ikki er liðugt enn. Almannaverkið sigur eisini, at tey flestu børnini hava sosial sambond við børn uttanfyri stovnin, fáa vitjan av børnum uttanífrá, ganga til ymiskan ítrótt, súkkla, hava trampolin og nýta somu spælipláss, sum onnur børn. Ein dag um vikuna hava øll børnini tilboð um at koma í Fimi, og tey brúka eisini rennifjølshøllina.

Eg havi spurt Almannamálaráðið, um ráðið hefur nakrar ætlanir um at byggja eitt nútíðarhóskandi barnaheim, sum er innrættað til endamálið, so børnini, sum búgva í

Trivnaðareind 10, kunnu fáa tær umstøður og ta viðgerð, tey hava tørv á, soleiðis at tey kunnu mennast, sum tey hava rætt til.

Almannamálaráðið ásannar í viðmerkingum til mín, at fysisku karmarnir á stovnunum ikki eru nøktandi í mun til umsorgan, viðgerð og trivnað hjá børnunum og starvsfólkunum. Arbeitt verður við at útvega nýggjar og hósandi bygningar til økið.

3. Leiðslubygnaðurin

Tá eg var á eftirlitsvitjanum í Trivnaðareind 10 í november 2017, hevði Trivnaðareind 10 fjarleiðslu, men tað var týðiligt, at fjarleiðslan ikki virkaði eftir ætlan. Síðani hevur Almanna-verkið umskipað leiðslubygnaðin. Leiðararnir skulu nú vera atkomuligir og nóg meira til staðar á deildunum og skulu vera við á øllum fundum á deildunum. Núverandi leiðslubygnaður kann lýsast sum eitt slag av fjarleiðslu við nærveru.

3.1. Móttøkudeildin

Starvsfólkini í Móttøkudeildini lótu væl at núverandi leiðslubygnaðinum. Tey upplýstu, at leiðarin var nógv á Móttøkudeildini og var altíð tøk so ella so, um tørvur var á at fáa fatur á henni. Tey hildu, at leiðslan lurtaði eftir teimum, og at tað vóru nóg mikið av starvsfólki til tær støður, sum kundu koma í.

Leiðslan helt tað ganga væl á Móttøkudeildini. Nógv hevði verið gjørt burturúr at býta ábyrgdarøkið millum eindarleiðaran og teir báðar leiðararnar. Av tí at leiðarin var til staðar á deildini, sá hon, hvørjar avbjóðingar vóru á staðnum. Um tað var neyðugt, kundi hon lættliga flyta arbeiðstímar.

3.2. Nýggjastova/Trappustova

Starvsfólkini í Nýggjastovu/Trappustovu lýstu núverandi leiðsluna at vera støðufasta. Tey lótu væl at leiðaranum og upplýstu, at tey finga eyka starvsfólk, tá tørvur var á tí.

3.3. Argjaboðagøta

Starvsfólkini í Argjaboðagøtu hildu ikki núverandi leiðslubygnað virka væl. Tey upplýstu, at samstarvið við leiðsluna var vánaligt, og tey vóru stak ónøgd við leiðsluna. Tey greiddu frá, at um tey boðaðu leiðsluni frá, at tey vóru ónøgd við eithvørt, so fekk hetta avleiðingar. Tey vórðu kallað inn til rættleiðandi samrøðu og finga at vita, at um tey ikki dámdu at vera á staðnum, kundu tey bara finna sær eitt annað arbeiði. Onkuntíð var tað trupult at fáa loyvi at taka álitisfólk við sær til rættleiðandi samrøður. Tey hildu, at leiðslan manglaði vitan um Argjaboðagøtu og hevði ikki virðing fyri starvsfólkunum.

Starvsfólkini funnust eisini at samskiftinum við leiðsluna. Tað hendi ofta, at leiðslan ikki svaraði teimum, hvørki uppá teldupostar ella uppringingar. Tey undraðust á, at tær fráboðanir, tey komu við um støðuna á staðnum, sóu út til at støðga upp í stigskipanini hjá Almannaverkinum og ikki komu fram til trivnaðarstjóran og almannastjóran. Starvsfólkini fýltust á, at ovasta leiðslan í Almannaverkinum bara gjørdi nakað, tá Almannaverkið kom í brennidepilin.

3.4. Samrøða við leiðsluna

Leiðarin fyri Nýggjustovu/Trappustovu var eisini leiðari fyri Argjaboðagøtu. Leiðarin upplýsti, at hon fyrri tað mesta var á Nýggjustovu/Trappustovu, tí hon hevði skrivstovu har. Ætlanin var, at hon eisini skuldi hava skrivstovu í Argjaboðagøtu. Hon ásannaði, at tað var trupult at “sparra” við starvsfólkini, lofta ivamálum o.s.fr. í Argjaboðagøtu, tá hon ikki var á staðnum. Hon upplýsti, at hon hevði fund við starvsfólkini í Argjaboðagøtu 14. hvønn dag og starvsfólkini í Nýggjustovu/Trappustovu trýggjar ferðir um mánaðin.

3.5. Samanumtikið

Eg legði til merkis, at afturboðanirnar frá starvsfólkunum á Móttøkudeildini og Nýggjustovu/Trappustovu vóru nógv betri nú, enn tá eg var á eftirlitsvitjan í november 2017. Samanumtikið haldi eg, at starvsfólkini á Móttøkudeildini og Nýggjustovu/Trappustovu vóru jalig í mun til leiðslubygnaðin og hildu nýggju skipanina virka væl. Á báðum deildunum vóru starvsfólkini væl nøgd við leiðaran hjá sær og hjáveruna hjá leiðaranum á deildini.

Starvsfólkini í Argjaboðagøtu vóru hinvegin stak ónøgd bæði við leiðslubygnaðin og leiðsluna. Samstarvið við leiðsluna var vánaligt, og tey høvdust at kunningini frá leiðsluni og samskiftinum við leiðsluna. Tey høvdu lítið álit á samskiftið við leiðsluna og vóru ikki trygg við, at samskiftið uppeftir í skipanini hjá Almannaverkinum virkaði. Eisini var ein ótti millum starvsfólkini fyri revsiltøkum, um tey gjørdur vart við sína ónøgd yvir fyri leiðsluni.

Eg havi spurt Almannaverkið, hvat Almannaverkið fer at gera fyri at bøta um samstarvið, álitid og samskiftid millum leiðslu og starvsfólk í Argjaboðagøtu.

Almannaverkið sigur í viðmerkingum til mín, at dentur er lagdur á, at leiðsla dagliga fysiskt er til staðar á Argjaboðagøtu fyrri at bøta um samstarvið, álitid og samskiftid millum leiðslu og starvsfólk í Argjaboðagøtu. Átøk eru lögð til rættis saman við álitisfólkum og starvsfólkaumboðum, sum skulu betra um umstøðurnar í Trivnaðareind 10, har Argjaboðagøta er ein partur. Arbejdssetningurin eitur "Átøk sum stuðla undir fakliga og positiva menning í eind 10 í 2020-21".

Eg havi spurt Almannaverkið, hvat Almannaverkið ger fyri at tryggja, at týðandi boð frá starvsfólkunum um støðuna á deildunum í Trivnaðareind 10 náa ovastu leiðslu í Almannaverkinum.

Almannaverkið sigur í viðmerkingum til mín, at fyri at tryggja samskipti tvørtur um deildir og leiðslustig, eru fylgjandi skipanir í Almannaverkinum: Trivnaðarkanning verður gjørd triðja hvørt ár, og verður fylgd upp fyri hvørja deild sær. Stovnurin hevur eina samstarvsnevnd við umboðum fyri allar deildir í Almannaverkinum, og stovnurin hevur ein leiðslubygnað, sum skipar samskiptið á stovninum. Harumframt er álitisfólkaskipan virkandi í øllum stovninum.

4. Starvsfólkaviðurskipti

4.1. Móttøkudeildin

Starvsfólkini upplýstu, at lítil útskipting var í starvsfólkahópinum, og at trivnaðurin var góður. Vanliga var ein náttarvakt á Móttøkudeildini, sum bæði var vakjandi og sovandi, men í lötuni vóru ein sovandi náttarvakt og ein vakjandi náttarvakt, tí nøkur børn við heilt serligum avbjóðingum búðu á deildini. Starvsfólkini fingu ráðgeving triðju hvørja viku og annars í samband við tvístøður. Upplýst varð, at arbeitt varð við eini ætlan fyri innleiðslu av nýggjum starvsfólkum, soleiðis at øll nýggj starvsfólk vórðu kunnað, eins og nágreinað varð, hvat kunnast skuldi um, og hvussu.

4.2. Nýggjastova/Trappustova

Starvsfólkini í Nýggjustovu/Trappustovu hildu, at starvsfólkahópurin var góður og støðufastur, at samanhaldið var gott, og at starvsfólkini vóru orsök til, at tað gekk so væl í Nýggjustovu/Trappustovu, hóast arbeiðsumstøðurnar vóru turbulentar. Tvær náttarvaktir vóru, onnur í Nýggjustovu og hin í Trappustovu. Tær møttu kl. 14 og kl. 16 seinnapart og vóru á stovninum til kl. 8 - 9 næsta morgun. Báðar náttarvaktirnar vóru sovandi. Starvsfólkini høvdu eina sos-skipan, soleiðis at um eitt starvsfólk gjørdist illa fyri, tóku onnur starvsfólk yvir og ringdu eftir einum øðrum starvsfólki. Hvørt starvsfólk hevði 2 - 3 persónar í sos-skipanini.

4.3. Argjaboðagøta

Starvsfólkini í Argjaboðagøtu vóru sera ónøgd við umstøðurnar hjá sær. Tey hildu, at tey vóru ov fá í tali, og at útskiptingin var ov stór. Upplýst varð, at summi starvsfólk arbeiddu upp móti 90 tímum um vikuna. Tey nýggju starvsfólkini vórðu øll sett í tíðaravmarkað störv, ofta í 3-6 mánaðir, og vóru fyri tað mesta ófaklærd. Starvsfólkini upplýstu, at tað ikki var møguligt at søkja fast starv. Tey hildu tað ikki vera optimalt, at eitt av starvsfólkunum, sum var sálarfrøðingur, gekk í vanligari vakt. Tey hildu, at ein sálarfrøðingur átti at verðið settur fulla tíð í Trivnaðareind 10. Starvsfólkini lótu væl at ráðgevingini, sum tey fingu triðju hvørja viku.

Fyrrverandi eindin í Argjaboðagøtu á 6 børn var nú býtt upp í trýggjar eindir. Starvsfólkini hildu, at sundurbýtið av børnunum í fleiri eindir riggaði væl, men at starvsfólkaorka ikki hevði fylgt við sundurbýtingini. Sum dømi varð nevnt, at børnini ikki vildu leggja seg at sova um

kvöldið, fyrrenn náttarvaktin kom, tí tey lógu og bíðaðu eftir at síggja, hvør var har, tá tey vaknaðu næsta morgun.

Starvsfólkini greiddu frá, at fyrsta starvsfólk um morgunin á tí einu eindini møtti einsamalt kl. 6:30 og skuldi fáa børnini í skúla. Náttarvaktin á eini aðrari eind hjálpti til. Starvsfólkið kendi seg ikki trygt at vera einsamalt, tí ofta komu strongdar støður í um morgunin, sum høvdu við sær, at harðskapur kom í millum børnini.

Starvsfólkini hildu tað ikki vera nóg mikið bara at hava eitt starvsfólk á dagvakt í tí eini eindini, har harðskapsstøður ikki vóru óvanligar. Víst var eisini á, at álitisfólkaskipanin í Argjaboðagøtu ikki virkaði, og at samskiptið innanhýsis var vánaligt.

Starvsfólk upplýstu, at tey onga arbeiðsgleði høvdu, tí arbeiðið snúði seg bara um “eldsløkking”, og at tey starvsfólk, sum høvdu sagt upp, vóru farin, tí tey ikki kundu taka ábyrgd av støðuni í Argjaboðagøtu longur.

Almannaverkið upplýsir í viðmerkingum til mín, at tá eg var á vitjan í Argjaboðagøtu í mars í ár, vóru fakkbólkar hesir:

- Bólkur 1: 2 námsfrøðingar, 2 hjálparfólk. Trý av starvsfólkunum høvdu verið í fleiri ár.
- Bólkur 2: 3 námsfrøðingar verið í starvi fleiri ár + 2 hjálparfólk, sum høvdu verið í starvi nakrar mánaðir.
- Bólkur 3: 2 námsfrøðingar, 1 sosialráðgevi, 1 sálarfrøðingur, 1 starvsfólk hálva tíð, sett sum hjálparfólk (lesur námsfrøði á 3. ári).

Almannaverkið upplýsir, at flestu av starvsfólkunum vóru sett seinasta árið. Álitisfólk er fyri deildina í Argjaboðagøtu, sum fyri allar aðrar deildir í Almannaverkinum, men ikki fyri hvørja hædd sær, sum onkur starvsfólk ynsktu.

Almannaverkið upplýsir eisini, at normeringin í Argjaboðagøtu í mars í ár, var hendan:

- Kjallari: 1 starvsfólk til arbeiðis dagliga til 2 børn.
- 1.hædd: 2 starvsfólk allan dag og kvøld til 2 børn.
- Ovara hædd: 1 starvsfólk um morgunin og 3 starvsfólk um kvöldið til 3 børn.

Almannaverkið upplýsir víðari, at ein náttarvakt var í húsinum. Síðst í februar vóru tvær náttarvaktir. Hálvan mars varð normeringin økt við eini náttarvakt á hvørjari hædd. Hetta tryggjar, at tvey starvsfólk eru um morgunin. Normeringin um dagin og kvöldið er tann sama.

4.4. Samrøða við leiðsluna

Leiðslan upplýsti, at leiðslan hevði havt fokus á at hava ein tvørfakligan starvsfólkahóp í Trivnaðareind 10 síðani apríl 2019. Leiðslan helt, at eitt tvørfakligt tilboð átti at verði á hvørjari deild. Søkt hevði verið eftir bæði námsfrøðingum, psykiatriskum sjúkrarøktarfrøðingum og ergoterapeutum, man tað var torført at fáa fatur á hesum fakkbólum. Innanhýsis sálarfrøðingur var enn ikki settur, hóast eg mælti til hetta í framhaldi av eftirlitsvitjanum mínum í Trivnaðareind 10 í november 2017. Leiðslan segði seg vera í iva um, hvussu tey skuldu skipa seg hesum viðvíkjandi, men at tey skjótt fóru at søkja eftir sálarfrøðingi. Eitt av starvsfólkunum, sum hevði arbeitt trýggjar mánaðir í Argjaboðagøtu, var sálarfrøðingur og arbeiddi 10 tímar um vikuna við menningarsálarfrøði í mun til børnini. Leiðslan upplýsti, at Almannerkið arbeiddi við at betra trivnaðin hjá starvsfólkunum.

4.5. Samanumtikið

Samanumtikið havi eg ta fatan, at starvsfólkaviðurskiftini vóru góð á Móttøkudeildini, og at starvsfólkini trivust har. Eisini starvsfólkini í Nýggjustovu/Trappustovu tóktust at trívast, hóast fysisku karmarnir ikki vóru teir bestu, og arbeidsumstøðurnar kundu vera turbulentar.

Hinvegin haldi eg ikki, at starvsfólkaviðurskiftini í Argjaboðagøtu vóru nøktandi. Starvsfólkini vóru sera ørkymlað og ónøgd við umstøðurnar hjá sær. Tey søgdu seg vera ov fá, og at harðskapurin í Argjaboðagøtu var øktur munandi. Samskiftið bæði innanhýsis og millum leiðslu og starvsfólk var vánaligt. Vánaligu starvsfólkaviðurskiftini høvdu m.a. við sær, at útskiptingin í starvsfólkahópinum var stór. Tey nýggju starvsfólkini vóru fyri tað mesta óroynd og ófaklærd og bara sett í eitt styttri tíðarskeið.

Umframt at tosa við starvsfólkini í Trivnaðareind 10, havi eg eisini lisið um vantandi trivnaðinum hjá starvsfólkunum bæði í trivnaðarkanningini hjá Almannerkinum og kanningini hjá Arbeidseftirlitinum.

Eg havi spurt Almannerkið, hvat Almannerkið ætlar at gera fyri at bøta um starvsfólkaviðurskiftini í Argjaboðagøtu, soleiðis at starvsfólkini støðast har.

Almannerkið upplýsir í viðmerkingum til mín, at fyri at bøta um starvsfólkaviðurskiftini í Argjaboðagøtu verða fleiri ymisk átøk hesum viðvíkjandi í 2020/2021 – undir hesum verður leiðslan fysiskt til staðar. Leiðari er settur, sum fyri fyrst bert tekur sær av Argjaboðagøtu. Almannerkið viðmerkir, at orsökirnar til, at starvsfólk ikki støðast kunnu vera so ymiskar.

Eg havi spurt Almannerkið, um Almannerkið heldur, at normeringin av starvsfólki í Argjaboðagøtu er nøktandi, og um starvsfólkini hava røttu førleikarnar at taka sær av børnunum. Eisini havi eg spurt, hví summar av náttarvaktunum í Trivnaðareind 10 eru sovandi.

Almannaverkið sigur í viðmerkingum til mín, at við teimum átökum sum eru gjørd, so metir Almannaverkið, at normeringin er hóskandi. Viðvíkjandi førleikunum hjá starvsfólkunum, so heldur Almannaverkið, at tey flestu hava eina hóskandi útbúgving. Almannaverkið vísir á, at arbeiðsuppgáurnar eru krevjandi, og tí er tørvur á støðugari førleikamenning, somuleiðis við útbúgving og skeið, og at Almannaverkið arbeiðir framhaldandi við at tryggja, at førleikarnir verða mentir. Har tilkallivakt er frá vaktarrúminum (sovivakt) um náttina, er orsøkin, at tað er neyðugt, at sami persónur er til arbeiðis bæði kvøld, nátt og morgun við atliti til tryggleika hjá børnunum. Tilkallivaktin er samstundis tiltaksfólk hjá tí vakjandi náttarvaktini, um so er, at onkur støða kemur í, sum krevur tvey starvsfólk.

Eg havi biðið Almannaverkið greiða mær frá, hvat Almannaverkið ætlar at gera við trupulleikan við innleiðslu, tá nýggj starvsfólk byrja í Trivnaðareind 10, serliga í Argjaboðagøtu.

Almannaverkið upplýsir í viðmerkingum til mín, at øll nýggj starvsfólk fara gjøgnum innleiðsluætlan, sum er skrivliga lýst. Ásett er, hvussu fyrsti starvsdagur og fyrsta tíðin í starvinum er. Ásett er, hvat uppgávan hjá starvsfólkinum er, sum tekur sær av nýggja starvsfólkinum, hvat uppgávan hjá leiðaranum er, og hvat uppgávan hjá nýggja starvsfólkinum er.

Eg havi spurt Almannaverkið, um fastur sálarfrøðingur nú er settur at taka sær av børnunum og starvsfólkunum í Trivnaðareind 10.

Almannaverkið upplýsir í viðmerkingum til mín, at sálarfrøðingur er settur í fast starv.

5. Harðskapur

5.1. Harðskapur

Starvsfólkini í Argjaboðagøtu upplýstu, at harðskapurin í Argjaboðagøtu var øktur munandi. Tey hildu orsøkina vera undirnormering og vístu á, at undirnormering og illa planlagdar arbeiðstíðir høvdu við sær spentar støður og óhepnan atburð. Tey vístu á, at børnini upplivdu stóru útskiptingina av starvsfólki sum eitt álitisbrot, og hetta førði til ótryggleika hjá børnunum og øktan harðskap.

Leiðslan upplýsti, at hon hevði roynt at minkað um harðskapstilburðirnir í Argjaboðagøtu við at býta børnini í triggjar eindir. Bara ein harðskapsfráboðan var komin frá Móttøkudeildini, síðani Móttøkudeildin var flutt í núverandi húsið í Lágni. Leiðslan helt, at hetta kom av innrættingini av húsinum, og tí har var so rúmligt. Góðu umstøðurnar í Móttøkudeildini gjørdur, at ósemjurnar ikki fingur høvi at menna seg har, tí har var pláss til ósemjur. Víst var á, at um eingi høli eru, har starvsfólkini hava møguleika at skjóla, kemur harðskapur í.

Leiðslan upplýsti, at tilbúgvingarættan í sambandi við eldsbruna var í gerð, og starvsfólkini fóru at fáa undirvísing í tilbúgvingarættanini, og brandvenjingar fóru at verða við starvsfólkum og børnum.

5.2. Samanumtikið

Samanumtikið havi eg ta fatan út frá samrøðum og journalunum hjá børnunum í Trivnaðareind 10, at fleiri av børnunum vóru rættiliga illa fyri. Eg havi spurt Almannerkið, hvat Almannerkið ætlar at gera fyri at minka um harðskapstilburðirnir í Trivnaðareind 10, serliga í Argjaboðagøtu.

Almannerkið sigur í viðmerkingum til mín, at støðan við harðskapi og týðningurin av at fráboða harðskap verða viðgjørd á starvsfólkafundi. Almannerkið upplýsir, at um harðskapsstøður áðrenn uppnormering verða samanbornar við harðskapsstøður aftaná uppnormering, vísir tað seg, at harðskapur ikki einans er tengdur at normering, men at harðskapur kemur fyri í tíðarbilum. Arbeitt verður áhaldandi við at minka um og fyrbyrgja harðskapsstøður. Hetta arbeiðið tekur langa tíð, og tað slepst ikki heilt undan slíkum støðum, serstakliga tá børnini ofta als ikki eru von við munnligt semjusøkjandi samskifti. Starvsfólk læra "Low Arousal" námsfrøði og hættr at fyrbyrgja harðskapsstøður.

Í framhaldi av eftirlitsvitjanum mínum í Trivnaðareind 10 í november 2017 mælti eg til, at Trivnaðareind 10 fær ein harðskapspolitikk, soleiðis at starvsfólkini verða tilvitað um, hvussu tey fyrbyrgja harðskapi, og leiðslan verður tilvitað um, hvussu hon hjálpir starvsfólkunum og børnunum aftaná harðskapstilburðir.

Almannerkið sigur í viðmerkingum til mín, at Almannerkið hevur greiða mannagongd fyri handfaring av harðskapi.

Eg havi spurt Almannerkið, um starvsfólkini fáa ráðgeving aftan á harðskapstilburðir.

Almannerkið upplýsir fyri mær, at starvsfólkini fáa ráðgeving aftan á harðskapstilburðir.

Eg havi spurt Almannerkið, hvussu tað gongur við ættanini at fara undir innleiðsluskeið til starvsfólk viðvíkjandi handfaring av harðskapi.

Almannerkið upplýsir í viðmerkingum til mín, at innleiðsluættan til nýggj starvsfólk nú er liðug, og at innleiðslan eisini fevnir um handfaring av harðskapsstøðum og fyrbyrging av harðskapi, har støði verður tikið í sosialnámsfrøðiligum háttaløgum.

Eg havi eisini spurt Almannerkið, hvussu tað gongur við arbeiðinum at gera eina tilbúgvingarætlan í sambandi við eldsbruna, og um brandvenjingar hava verið við starvsfólkum og børnum.

Almannerkið upplýsir fyri mær, at arbeiðið við tilbúgvingarætlanini í samband við eld er liðugt.

6. Samanseting av børnum

6.1. Samanseting av børnum

Serliga starvsfólkini í Argjaboðagøtu vóru ørkymlaði um samansetingina av børnum og vístu á, at røddin hjá børnunum ikki verður hoyrd. Á tveimum eindum upplýstu børn, at tey búðu saman við øðrum børnum, sum tey ikki ynsktu at búa saman við, og at hetta ofta førði til tvístøður. Í tí eina førinum hildu hvørki starvsfólk ella avvarðandi at einum barni, at Argjaboðagøta var rætta staðið fyri hetta barnið. Tey avvarðandi at barninum vóru ørkymlað, tí tey í eini 7 – 8 ár høvdu víst á, at barnið hevði heilt serligan tørv, men einki var hent. Tey upplýstu, at barnið hevði skift stuðul eini fimtan ferðir og eftirlýstu eina ætlan fyri barnið og eina varandi loysn. Tey vístu á, at barnið ongantíð kom at búa saman við seg sjálv.

Leiðslan upplýsti, at einki annað búpláss var til hetta barnið. Almannerkið hevur síðani upplýst, at nýggjur bústovnur er funnin til barnið til tann 1. februar 2021.

Umboðið fyri Almanneráráðið viðmerkti, at hetta barnið eigur at verða uppskrivað á ein lista til búpláss hjá Almannerkinum, og at Almannerkið eigur at taka atlit til barnið, tí barnið hevur ein tørv, sum Trivnaðareind 10 ikki kann nøkta. Hetta gongur út yvir bæði starvsfólk og hini börnini í Argjaboðagøtu.

Onkur annar avvarðandi var eisini ørkymlaður um samansetingina av børnum í Argjaboðagøtu og vísti á, at barnið hjá viðkomandi ikki kundi speglað sær í teimum børnunum, sum tað búði saman við.

Leiðslan helt, at samansetingin av børnum var høvuðstrupulleikin, bæði tá tað snúði seg um tal av harðskapstilburðum og starvsfólkatrivnaðin. Leiðslan vísti á, at tað var trupult at geva børnunum nøktandi viðgerð, tí tey høvdu so ymiskan tørv og diagnosur. Leiðslan kundi hugsað sær, at møguleikar vóru fyri at hava smærri eindir, eina ungdómsdeild og at seta børn saman eftir búning.

6.2. Samanumtikið

Samanumtikið haldi eg, at samansetingin av børnum í Trivnaðareind 10 í fleiri førum var óheppin. Hetta vísti eg eisini á í frágreiðing míni frá eftirlitsvitjanum mínum í Trivnaðareind

10 í november 2017. Eg havi spurt Almannerkið, hvussu Almannerkið ætlar at loysa trupulleikan við samansetingini av børnum í Trivnaðareind 10, serliga í Argjaboðagøtu.

Í mun til ítøkiliga barnið, har hvørki starvsfólk ella avvarðandi hildu, at Argjaboðagøta var rætta staðið fyri barnið, sigur Almannerkið í viðmerkingum til mín, at tað ikki er myndugleikaøki hjá Almannerkinum at gera av, hvørji børn skulu innskrivast á barnaverndarstovnin, men at tað er avvarðandi barnaverndartænasta, sum arbeiðir við framtíðarætlanini hjá einstaka barninum. Almannerkið vísir á, at um eitt barn hevur tørv á at búgva á einum øðrum stovni, so er tað barnaverndartænastan, sum tekur sær av at søkja o.t.

Almannerkið viðmerkir víðari, at flest øll børn, sum verða innskrivað í Trivnaðareind 10, hava serligan tørv, og sosialnámsfrøðin verður sett upp eftir tørvinum hjá einstaka barninum. Børnini, sum koma á stovnin eru tey, sum hava sera stórar avbjóðingar. Tey eru mett at hava tað so trupult, at tey ikki kunnu fara til fosturs, hóast heimild er at veita sjeý ferðir fosturforeldrasamsýning, tá børn eru serliga trupul. Sostatt eru hesi børn soleiðis fyri, at tey ikki kunnu vera aðrastaðni enn í Trivnaðareind 10.

Almannerkið upplýsir, at samansetingin av børnum er ein avbjóðing, sum Almannerkið ikki fær gjørt nakað við. Ein bólkur broytist alla tíðina, tí talan er ikki um varandi bústað, men endamálið er, at børnini ikki skulu vera ov leingi á stovninum. Stovnurin veit ikki, nær eitt barn kemur á stovnin, hví tað kemur á stovnin, og hvussu leingi tað skal vera har. Hetta ger, at tað ikki ber til at leggja til rættis yvir tíð, soleiðis at børnini í hvørjum bólki passa væl saman í mun til aldur o.t. Tá børn verða útskrivað og onnur verða innskrivað, so passar bólkurin ikki saman longur. Tað er pláss fyri umleið 20 børnum á stovninum, so eitt uppbyti, har allir barnabólkar til eina og hvørja tíð passa saman og trívast við hvørjum øðrum, letur seg bara gera, við at flyta verandi børn millum deildirnar. Hetta er alt ov stórt inntriv í lívið hjá børnunum, sum hava tørv á tøttum sambandi til starvsfólkini, sum eru so støðug sum til ber, og verður tí bert gjørt í heilt serligum førum. Almannerkið vísir á, at fortreytirnar hjá stovninum verða settar uttanfyri myndugleikaøkið hjá Almannerkinum. Stovnurin er ábyrgd hjá landinum, meðan myndugleikin á barnaverndarøkinum liggur hjá kommunum og Høvuðsbarnaverndarnevndini. Fortreytirnar fyri virkseminum hjá Trivnaðareind 10 eru, at stovnurin skal taka ímóti øllum børnum, sum Høvuðsbarnaverndarnevndin tekur avgerð um skulu skrivast inn, tá nevndin hevur avgjørt at uppihaldið skal byrja, og uppihaldið skal vara tað tíðarskeið, sum verður ásett. Hesar fortreytirnar, sum stovnurin hevur at virka undir, gera, at tað ikki ber til at reka stovnin við øllum teimum atlitum, sum lagt verður upp til í frágreiðingini frá mær.

Í mun til ítøkiliga barnið, har hvørki starvsfólk ella avvarðandi hildu, at Argjaboðagøta var rætta staðið fyri barnið, viðmerkir Almannerkið, at Almannerkið er samt í niðurstøðuni hjá Almannerkinum um, at avvarðandi barnaverndartænasta hevur ábyrgd av, at barnið fær ta hjálp, sum tað hevur tørv á, her undir at barnið verður skrivað upp til møguligt bútilboð hjá eitt nú Almannerkinum. Ráðið hevur tó ta greiðu fatan, at tá eitt barn er

búsitandi á samdøgursstovni í Trivnaðareind 10, ofta í fleiri ár, so er tað eisini ábyrgdin hjá stovninum at virka fyri, at barnið fær ta hjálp, tað hevur tørv á, her undir eitt nú at gera avvarðandi barnaverndartænastu varuga við, um hildið verður, at tørvur er á øðrum bútilboði, og annars regluliga at meta um, hvørt tey børn, sum eru búsitandi á stovni í Trivnaðareind 10, møguliga hava tørv á øðrum bútilboði.

Almannamálaráðið viðmerkir víðari, at tey børn, ið verða innskrivað á stovn í Trivnaðareind 10, eru viðgerðarkrevjandi, t.v.s. hava tørv á viðgerð, ið stovnurin kann veita. Hesi børn kunnu ikki búgva í eini fosturfamilju, av teirri orsök, at vit í Føroyum ikki hava fosturfamiljur, ið veita viðgerð í sama mun sum samdøgursstovnar í Trivnaðareind 10. Í mun til, at børn hava so serligan tørv, at tey ikki áttu at verið á stovni í Trivnaðareind 10, vísir Almannamálaráðið til viðmerkingina hjá sær omanfyri um ábyrgdina hjá stovninum til m.a. at gera barnaverndartænastuna varuga við at hildið verður, at eitt barn hevur tørv á øðrum bútilboði.

Eg havi spurt Almannamálaráðið, hvat Almannamálaráðið ætlar at gera fyri at útvega búpláss til umsorganaryvirtikin børn, sum hava ein tørv, sum Trivnaðareind 10 ikki kann nøkta.

Almannamálaráðið sigur í viðmerkingum til mín, at sambært barnaverndarlógini verða børn innskrivað á stovnar undir Trivnaðareind 10 eftir avgerð frá Høvuðsbarnaverndarnevndini. Mett verður sostatt, at hesi børn hava tørv á tí viðgerð, ið hesir stovnar kunnu veita. Tað er tó ein sannroynd, at hesi børn í fleiri førum hava aðrar avbjóðingar, ið stovnarnir ikki hava til endamáls at veita, og tí ikki hava førleikarnar til. Almannamálaráðið er í støðugum samskifti við Almannerkið um hesar avbjóðingar og at fáa loyst hesar støður á staðnum, soleiðis at børnini fáa ta hjálp og umsorgan, ið samsvarar tørvinum hjá barninum, samstundis sum tað er í viðgerð fyri umsorganarsvík.

Almannamálaráðið upplýsir, at tørvurin á bú- og viðgerðarstovnum til børn og ung er samanumtikið sera stórur, og í lýtuni verður tørvurin ikki nøktaður. Almannamálaráðið arbeiðir áhaldandi fyri at finna haldgóðar loysnir og at útvega fleiri búpláss til børn og ung, soleiðis at børnini eru tryggjað eitt búpláss, tá tørvur er á tí.

7. Onnur viðurskifti

Undir samrøðunum við leiðslu, starvsfólk, avvarðandi og børn varð eisini prátað um onnur viðurskifti, sum høvdu ávirkan á gerandisdagin hjá børnunum og starvsfólkunum. Millum onnur vórðu hesi evni umrødd:

7.1. Skúlatilboð

Børnini í Trivnaðareind 10 høvdu ymisk skúlatilboð. Nøkur gingu í vanligum flokki í fólkkaskúlanum ella í sertilboði í fólkkaskúlanum (sbtr. kunngerð nr. 24 frá 19. mars 2019 um at

skipa serligan skúla ella undirvísingartilboð), onnur gingu á Skúlanum á Trøðni, sum er serskúli (sbrt. løgtingslóg nr. 50 frá 9. mai í 2005 um serskúla, sum broytt við løgtingslóg nr. 47 frá 6. mai 2016), meðan onkur fekk heimaundirvísing.

Tey flestu av børnunum dámdu væl at ganga í skúla og hildu tað ganga væl við skúlagongdini.

Avvarðandi at onkrum børnum vóru ónøgd við skúlatilboðini hjá børnunum, og hildu skúlatilboðini hjá børnunum vera óvirðilig. Avvarðandi at einum barni upplýstu, at barnið dugdi hvørki at skriva ella rokna, hóast tað var 13 ára gamalt. Avvarðandi at einum øðrum barni fýltist á, at barnið ikki hevði eitt ordiligt skúlatilboð, men bara fekk eitt sindur av heimaundirvísing.

Eg havi avgjørt at taka hetta málið upp av eignum ávum og fari at kanna tað nærri.

Leiðslan upplýsti, at tað er trupult at fáa eitt skúlatilboð til børn í Trivnaðareind 10 til vanligan skúla í Havn. Bíðitíðin er ofta fleiri mánaðir. Í meðan mugu børnini fáa heimaundirvísing. Flestu børnini hava tó brúk fyri serligum skúlatilboði. Harumframt hava tey ofta brúk fyri øðrum serligum tilboðum og viðgerð, so sum Sernám, sálarfrøðingum og Barna- og ungdómspsykiatriini. Leiðslan helt tað hava stóran týðning fyri børnini, at hesi tilboð liggja samlað landafrøðiligt.

Eg havi spurt Undirvísingarstýrið, hví tað er so torført at fáa skúlatilboð til børn í Trivnaðareind 10 til vanligan skúla í Havn.

Undirvísingarstýrið sigur í viðmerkingum til mín, at Undirvísingarstýrið ikki kennir til, at tað er torført at fáa skúlatilboð til børn í Trivnaðareind 10 til vanligan skúla. Undirvísingarstýrið vísir á, at seinasta skúlaár eru dømi um børn, sum eru flutt til Havnar, og hava fingið góð og væl skipað tilboð í vanligum skúla, og at hetta er gjørt uttan bíðitíð. Tað kann tó koma fyri, at serligar fyriskipanir mugu til, áðrenn hesi børn kunnu koma í skúla, eitt nú at seta fólk til uppgávuna, men tað er einki øðrvísi ella truplari enn alla aðrastaðni í landinum, har slík mál koma fyri.

Eg havi spurt Undirvísingarstýrið, hvussu stýrið tryggjar góðskuna í heimaundirvísing og serundirvísing, soleiðis at børnini læra tað, tey skulu.

Undirvísingarstýrið sigur í viðmerkingum til mín, at tað tíverri eru børn, ið eru so illa fyri, at tey megna illa ella als ikki tað, ið námsætlanin annars leggur upp til, og at tað kunnu vera nógvar orsøkir til tað. Við stóru útbyggingunum á serøkinum við munandi fleiri sertilboðum og serútbúnum lærarum í skúlunum, er hetta økið munandi styrkt og vandin fyri slíkum dómum minni enn áður.

Undirvísingarástýrið upplýsir, at heima- og sjúkraundirvísing er skipað eftir kunngerð nr. 6 frá 2. februar í 2015 um heimaundirvísing og sjúkraundirvísing, sum broytt við kunngerð nr. 126 frá 12. september 2018. Øll børn, ið verða undirvíst eftir hesi kunngerð, eru innskrivað í ein skúla, sum hevur ábyrgdina av, at undirvísingin verður skipað, at skikkað fólk verður sett til uppgávuna, og at tilgongdirnar verða eftirmettar so hvørt. Hetta er í tøttum samstarvi við Sernám, sum Undirvísingarástýrið altíð hevur við í tilgongdum og játtanum av hesum slagnum. Ein serstøk fyriskipan er Lopfjølín, sum er skipað undir Skúlanum á Fløtum. Har ganga vanliga umleið 12 børn. Endamálið har er eins og við allari heima- og sjúkraundirvísing, at barnið skal náa 9. floks prógvi.

Undirvísingarástýrið vísir á, at Undirvísingarástýrið so stutt tryggjar sær, at tey børn sum koma undir heima- og sjúkraundirvísing, eru innskrivað og knýtt afturat einum skúla, sum í samstarvi við Sernám skal tryggja, at úrtøkan er nøktandi, og at arbeið verður fram ímóti 9. floks prógvi. Henda tilgongd kann taka longri tíð enn vanligt, tí nøkur børn megna ikki fulla skúlagongd, nøkur teirra als ikki. Tað eru avvarðandi skúlar, ið svara fyri innihaldi og dygd, eins og teir gera fyri øll tey børn, ið eru innskrivað hjá teimum.

7.2. Virkisætlanir fyri børnini

Í samrøðu við leiðsluna vísti eg á, at í journalunum hjá børnunum vóru støðurnar og umstøðurnar hjá børnunum væl lýstar, men at virkisætlanirnar vóru sera yvirskipaðar og lítið ítøkiligar. Eg undraðist á, hvussu tað bar til hjá starvsfólkunum at menna børnini, tá virkisætlanirnar vóru so lítið ítøkiligar.

Leiðslan var varug við trupulleikan og upplýsti, at arbeið varð við at menna SMTTE-virkisætlanirnar hjá børnunum (SMTTE-virkisætlanir lýsa trupulleikar, sum børnini hava, og skulu vísa á, hvussu trupulleikarnir kunnu loysast. Eitt barn kann hava fleiri SMTTE-greiningar). Leiðslan upplýsti, at nýggjur frymil fyri námsfrøðiliga viðgerðarætlan var um at vera liðugur, og syrgt varð nú fyri at fáa afturboðan frá sálarfrøðingum um spæliterapi ína hjá børnunum.

Eg havi spurt Almannerkið, um Trivnaðareind 10 er byrjað at brúka námsfrøðiligu viðgerðarætlanirnar eftir nýggja frymlinum.

Almannerkið upplýsir í viðmerkingum til mín, at nýggi frymilin er settur í verk sum amboð. Leisturin er gjørdur í samráð við Fakdeildina og sálarfrøðing.

Eg havi spurt Almannerkið, hvussu Almannerkið tryggjar sær, at viðgerðarætlanirnar hjá børnunum verða fylgdar, og hvussu ofta tær vera eftirmettar og dagfórðar, soleiðis at børnini fáa røttu viðgerðina og mennast, meðan tey búgva í Trivnaðareind 10.

Almannaverkið upplýsir í viðmerkingum til mín, at viðgerðarættanirnar eru fast punkt á viðgerðarfundum. Á frymliinum er tryggjað, at dato verður ásettur fyri nær eftirmeting og dagføring skal gerast.

7.3. Kunngerð frá Almannamálaráðnum

Leiðslan upplýsti, at Almannaverkið bíðar eftir kunngerð frá Almannamálaráðnum, sum skal greiða, hvørjar útreiðslur eru fevndar av heildartilboðnum hjá Trivnaðareind 10, og hvørjar útreiðslur kommunurnar skulu gjalda í sambandi við útreiðslur hjá børnum, sum búgva á Trivnaðareind 10.

Umboðið fyri Almannamálaráðið kunnaði um, at kunngerðin er í gerð.

Eg havi spurt Almannamálaráðið, hvussu tað gongst við arbeiðinum við kunngerðini.

Almannamálaráðið upplýsir í viðmerkingum til mín, at kunngerð um virksemi o.a. á samdøgurstovnum, ið eru stovnstettir sambært § 33, stk. 1 í barnaverndarlógini, er lýst og kom í gildi 21. oktober 2020.

8. Samrøður við avvarðandi

Eg hevði samrøður við avvarðandi at børnum í øllum deildum hjá Trivnaðareind 10. Eg kunnaði tey avvarðandi um, at vitjanir mínar í Trivnaðareind 10 vóru ein eftirmeting av eftirlitsvitjanum mínum í Trivnaðareind 10 í november 2017, og at eg hesaferð fór at hyggja gjøllari at fysisku kørmunum hjá børnunum.

8.1. Móttøkudeildin

Tey avvarðandi, eg tosaði við, vóru væl nøgd við Móttøkudeildina. Tey hildu, at viðkomandi tiltøk vóru sett í verk. Samskiptið við starvsfólkini var tætt og gott. Ætlanin var, at eitt av børnunum skuldi flyta út í Argjaboðagøtu. Hetta vóru tey avvarðandi sera hørm um, tí tey hildu ikki, at Argjaboðagøta var eitt hús at bjóða børnum. Tey høvdu hugt eftir hølunum har og uttanumøkinum og høvdu mótmælt. Flytingin var tí steðgað fyribils.

8.2. Nýggjastova/Trappustova

Nøkur avvarðandi hildu, at børn teirra høvdu tað gott og trivust í Nýggjustovu/Trappustovu, og at tey høvdu ment seg, meðan tey høvdu verið har. Onnur avvarðandi vóru stúrin og hildu ikki, at børn teirra trivust á deildini, og at tey longdust heim.

Nøkur avvarðandi vístu á, at børnini høvdu flutt ov nógv runt og skuldu knýta seg til ov nógv ymisk børn og starvsfólk, og at tað vóru so nógv ymisk og skiftandi starvsfólk. Onkur

avvarðandi helt, at barnið saknaði starvsfólkini á Móttøkudeildini. Dømi var um barn, sum fyrst hevði búð á Móttøkudeildini í Kollafirði, síðani flutti við Móttøkudeildini til Havnar, og so flutti í Nýggjustovu/Trappustovu at búgva.

Nøkur avvarðandi hildu samstarvið við starvsfólkini vera gott, meðan onnur ikki hildu samskiptið við starvsfólkini vera nøktandi. Víst varð á, at boð duttu niður ímillum, soleiðis at avtalur gluppu.

Onkur avvarðandi vísti á, at barnið hevði brúk fyri friði, men at har var ov ófriðarligt á deildini. Onkur avvarðandi upplýsti, at barnið dámdi væl djór og helt, at deildin átti at havt onkur djór, t.d. høsn. Onkur avvarðandi vísti á, at uttanumøkið ikki var hugaligt hjá børnunum at spæla á.

8.3. Argjaboðagøta

Generelt vóru tey avvarðandi at børnunum stúrin um støðuna á deildini. Tey vóru ørkymlað um stóru útskiptingina av starvsfólki, og at starvsfólk, sum børnini høvdu knýtt seg til, vóru farin úr starvi. Tey hildu, at tey nýggju starvsfólkini ofta vóru ung og ófaklærd, og tey eftirlýstu fakligan førleika hjá starvsfólkunum. Nøkur avvarðandi vístu á, at sálarliga støðan hjá barninum var nógv versnað. Tey hildu, at afturgongdin komst av stóru útskiptingini, sum hevði verið í starvsfólkahópinum. Tey eftirlýstu eina nýggja útgreining frá Barna- og ungdómsspsykiatri´ini. Barnið hevði sagt tað vera strævið at búgva í Argjaboðagøtu, tí har var so nógvur larmur.

Nøkur avvarðandi vóru stúrin um børnini og hildu ikki, at børnini trivust í Argjaboðagøtu. Onkur avvarðandi vísti á, at barnið hevði ein gerandisdag uttan veruligt innihald og upplýsti, at barnið hevði tikið nógv uppá í vekt. Onkur avvarðandi helt barn sítt trívast betri nú, tí tað var flutt á eina aðra hædd at búgva, har tað fekk frið.

Onkur avvarðandi upplýsti, at samstarvið við starvsfólkini var gott, meðan onnur avvarðandi upplýstu, at samstarvið var versnað ella óttaðust, at samstarvið fór at versna, tí har vóru so nógv skiftandi starvsfólk. Nøkur avvarðandi hildu ikki at samstarvið var gott. Tey fýltust m.a. á, at ongin av starvsfólkunum søgdu tað sama, og at tey vantaðu kunning um barnið. Nøkur avvarðandi ynsktu m.a. at síggja námsfrøðiligu viðgerðarætlanina fyri barnið, og at vita, hvør var kontaktfólk hjá barninum. Onkur avvarðandi helt, at starvsfólkini áttu at havt betri eftirlit við, hvar barnið var. Tað hevði hent seg fleiri ferð, at barnið sat einsamalt heima hjá teimum, tá tann avvarðandi kom heim frá arbeiði, uttan at hetta var avtalað við starvsfólkini.

Eg havi spurt Almannaverkið, um Almannaverkið hevur umhugsað ein annan leist, tá børn verða skrivað inn í Trivnaðareind 10, soleiðis at børnini sleppa undan at flyta millum fleiri deildir og knýta seg til starvsfólk og børn, sum tey síðani missa sambandið við, tí tey skulu flyta á aðra deild at búgva.

Almannaverkið sigur í viðmerkingum til mín, at börn, sum verða innskrivað, koma á Móttøkudeildina. Nakrar mánaðir eftir, at barnið er innskrivað verður avgjørt, hvat er best fyri barnið. Antin verður barnið útskrivað til fosturfamilju ella heimaftur, ella kemur barnið á aðra deild í Trivnaðareind 10, um tað hevur tørv á viðgerð, sum krevur, at professionel starvsfólk eru um barnið alt døgnið. Skipanin uttan Móttøkudeild, riggaði ikki væl, serliga ikki, tá eitt barn varð innskrivað og stutt eftir skuldi útskrivast aftur. Móttøkudeildin byrjaði í 2014, tá mett varð, at hetta var betra skipanin, soleiðis at greining kundi gerast av tørvinum og fyrsta viðgerðin koma á mál, áðrenn mett varð um, hvat stað, hvør barnabólkur og hvat viðgerðarumhvørvi kundi geva barninum bestu menningarmøguleikar.

Eg havi spurt Almannaverki, hvussu Almannaverkið ætlar at betra um kunning og samskiptið millum starvsfólk og avvarðandi, har tørvur er á tí.

Almannaverkið sigur í viðmerkingum til mín, at dentur verður lagdur á, at foreldur og avvarðandi fáa røttu kunningina, og at gott samskipti er millum Almannaverkið og foreldur/avvarðandi. Í flestu førum hevur Almannaverkið ikki trupulleikar viðvíkjandi samskiptinum við foreldur/avvarðandi. Í ávísnum førum eru tó avbjóðingar í samskiptinum. Trupulleikar kunnu eisini standast av vantandi samskipti, har tað kemur fyri, at foreldur ikki vilja tosa við starvsfólkini, umframt at tey ikki vilja koma inn á stovnin.

Almannaverkið upplýsir, at Almannaverkið framyvir vil arbeiða fyri at leggja enn meira dent á foreldrasamskipti, soleiðis at tað stendur øllum foreldrum/avvarðandi greitt, hvussu gerandisdagurin er skipaður viðvíkjandi t.d. viðgerð, trivnaði, skúla og dagligu gongdini sum heild. Skipað verður fyri foreldrasamrøðum, umframt foreldrakvøldi/jólahugna. Hetta arbeiðið skal í ávísan mun gerast í samstarvi við barnaverndartænasturnar. Viðvíkjandi kontaktfólkum er kontaktfólkauppgávan lýst, og hon verður dagförd soleiðis, at hon tryggjar, at kontaktfólk seta seg í samband við foreldur/avvarðandi og m.a. greiða frá síni uppgávu sum kontaktfólk.

9. Samrøður við børn

Eg hevði samrøður við børn bæði í Móttøkudeildini, Nýggjustovu/Trappustovu og Argjaboðagøtu. Flestu teirra høvdu ynskt antin at hava eitt foreldur ella eitt starvsfólk við sær til samrøðuna. Eg greiddi børnunum frá, hví eg var komin á vitjan, at eg skuldi hyggja eftir, um tey høvdu tað gott, har tey búðu.

9.1. Móttøkudeildin

Barnið, eg tosaði við á Móttøkudeildini, dámdi væl at vera á Móttøkudeildini, men helt tað vera strævið við broytingum, og at tað ofta vóru nýggj børn og nógv ymisk starvsfólk. Barnið var ónøgt við songartíð og upphæddina av lummapengum. Umboðið frá Almannamálaráðnum

upplýsti, at taksturinn fyri lummapengar ikki var broyttur í nógv ár, og at Almannamálaráðið var varugt við hetta.

9.2. Nýggjastova/Trappustova

Børnini, eg tosaði við í Nýggjustovu/Trappustovu, dámdu væl at búgva har, tá tað var friðarligt á deildini. Tey hildu, at starvsfólkini vóru góð við tey. Okkurt barn kundi tó heldur hugsað sær at búð hjá eini fosturfamilju, meðan okkurt annað barn heldur kundi hugsað sær at búð heima ella á somu deild, sum eitt systkin. Børnini søgdu seg trívast í skúlanum. Okkurt barn gekk til frítíðarítriv uttanfyri stovnin, meðan okkurt annað barn mest spældi á teldil í frítíðini. Okkurt barn dámdu væl dýr og ynskti sær, at deildin fekk kelidýr.

9.3. Argjaboðagøta

Børnini, eg tosaði við í Argjaboðagøtu, dámdu at búgva har, men okkurt barn kundi hugsað sær at flutt í fosturfamilju at búgva. Starvsfólkið, sum var við til samrøðuna, greiddi frá, at ætlanin var at mæla barnaverndartænastuni til, at barnið fekk eina umlættingarfamilju.

Børnunum dámdu væl starvsfólkini í Argjaboðagøtu og hildu, at tey høvdu tíð at taka sær av teimum. Okkurt barn helt, at tey manglaðu eina náttarvakt og vísti á, at um ein náttarvakt hevði verið afturat, so hevði verið meira tíð um kvøldið og minni ruðuleiki um morgunin, tá tey skuldu í skúla.

Nøkur av børnunum gingu til frítíðarítriv, so sum í frítíðarklubba og til tekning og málskeið. Okkurt barn arbeiddi nakrar tímar um vikuna og dámdu hetta væl, meðan okkurt barn sat fyri tað mesta inni og hugdi í sjónvarp og spældi telduspøl og borðspøl. Einki av børnunum søgdu seg spæla uttanfyri.

Eg havi spurt Almannaverkið, um Almannaverkið hevur umhugsað at hava kelidýr til børnini í Trivnaðareind 10.

Almannaverkið sigur í viðmerkingum til mín, at viðvíkjandi kelidýrum verður hetta umhugsað í hvørjum einstøkum føri. Avgjørt er ikki at hava kettu ella hund á stovninum orsakað av, at børnini bert megna samskipti eina løtu. Í staðin kemur fyri, at starvsfólk hava hund við til arbeiðis.

Í framhaldi av eftirlitsvitjanum mínum í Trivnaðareind 10 í november 2017 mælti eg til, at leiðreglur vórðu gjørdar fyri, hvørjar útreiðslur lummapengarnir hjá børnunum skuldu fevna um, so at staðfestast kundi, um upphæddirnar til lummapengar vóru nøktandi.

Eg havi spurt Almannamálaráðið, um ráðið hevur gjørt eina meting av, um upphæddin av lummapengum hjá børnunum er hóskandi.

Almannamálaráðið upplýsir í viðmerkingum til mín, at Almannamálaráðið hefur mettt um, hvørt upphæddirnar til lummapengar hjá børnum sambært kunngerð um samsýning til fosturforeldur eru hóskandi. Avgerð er tikin um at hækka upphæddirnar.

Eisini eru broytingar gjørdar í lóggávuni soleiðis at m.a. upphæddir til lummapengar til børn verða javnaðar árliga sambært lögtingslóg um javningarprosent til almannaveitingar.

Harafturat er gjørd ein leiðbeining til allar kommunur og Almannerkið um lummapengar til børn, sum eru sett heiman, sum m.a. nærri nágreinar, hvat endamálið við lummapengum er, og hvat lummapengarnir skulu skal nýtast til.

Uppskotini til broytingar í lóggávuni og uppskotið til leiðbeining eru til viðgerðar í ráðnum í løtuni. Lógarbroytingarnar koma í gildi 1. januar 2021.

10. Niðurstøða

Um eg samanberi eftirlitsvitjanir mínar í Trivnaðareind 10 í november 2017 við vitjanir mínar í februar og mars í ár, so vóru framvegis fleiri álvarsligir trupulleikar í Trivnaðareind 10. Eg eri tó nøgd við, at Almannerkið síðani vitjanir mínar tíðliga í ár hefur sett tiltøk í verk fyri at betra um ymisk viðurskifti í Trivnaðareind 10.

10.1. Leiðslubygnaðurin

Viðvíkjandi leiðslubygnaðinum, so søgdu starvsfólkini í Móttøkudeildini og í deildini í Pedda við Steingøtu seg vera nøgd við núverandi leiðslubygnað og samskiftið við leiðsluna, meðan starvsfólkini í deildini í Argjaboðagøtu als ikki vóru nøgd við verandi leiðslu og leiðslubygnað og samskiftið við leiðsluna.

Eg haldi, at verandi leiðslubygnaður, sum kann lýsast sum eitt slag av fjarðleiðslu við nærveru, sær út til at virka. Hetta er tó treytað av, at leiðslan er rímliga nógv á deildini, og at samskiftið annars er gott millum leiðslu og starvsfólk.

Almannerkið upplýsir fyri mær, at átøk eru sett í verk, sum skulu stuðla undir fakliga og positiva menning í Trivnaðareind 10 og bota um samstarvið, álitid og samskiftið millum leiðslu og starvsfólk. Í Argjaboðagøtu er leiðari settur, sum skal hava skrivstovu har og sum fyri fyrst bara skal taka sær av Argjaboðagøtu.

Eg fari at mæla til, at átøkini, sum Almannerkið hefur sett í verk fyri at bota um samstarvið, álitid og samskiftið millum leiðslu og starvsfólk, halda fram og verða ment.

Eg fari at biðja Almannerkið tryggja, at samskiftið millum starvsfólk og leiðsluna í Almannerkinum gongur skjótt, virðiligt og í sátt og semju, soleiðis at m.a. týðandi boð frá

starvsfólkum um trupulleikar á deild hjá Trivnaðareind 10 náa ovastu leiðslu í Almannerkinum, meðan tíð er.

10.2. Starvsfólkaviðurskifti

Viðvíkjandi starvsfólkaviðurskiftunum so vóru starvsfólkini í Móttøkudeildini nøgd við síni viðurskifti, starvsfólkini í deildini í Pedda við Steingøtu vóru sum heild nøgd við síni viðurskifti, meðan starvsfólkini í deildini í Argjaboðagøtu als ikki vóru nøgd við síni viðurskifti. Hetta hevði við sær, at stór útskipting var av starvsfólki. Nýggju starvsfólkini vóru í nøkrum fòrum ófaklærd og óroynd og bara sett fyri eitt styttri tíðarskeið.

Eg haldi, at starvsfólkaviðurskiftini í Argjaboðagøtu øktu um vandan fyri, at deildin ikki hevði tann fòrleika, sum skuldi til, fyri at børnini fòldu seg trygg og vórðu ment á rættan hátt.

Almannerkið upplýsir fyri mær, at Almannerkið leggur dent á at hava ein tvørfakligan starvsfólkahóp. Innleiðsluætlan er fyri nýggj starvsfólk og dentur verður lagdur á framhaldandi at fòrleikamenna starvsfólkini í Trivnaðareind 10. Fastur sálarfrøðingur er nú settur í starv í Trivnaðareind 10, og átøk eru sett í verk fyri at bøta um starvsfólkaviðurskiftini í Argjaboðagøtu, m.a. við at hava ein leiðara á staðnum og at uppnormera náttarvaktina.

Eg fari at mæla Almannerkinum til at taka serligt atlit at starvsfólkaviðurskiftunum og samskiptinum við starvsfólkini í Argjaboðagøtu og saman við starvsfólkunum at eftirmeta, um átøkini, sum eru sett í verk í Argjaboðagøtu, eru nøktandi fyri trivnaðin hjá starvsfólkunum.

10.3. Harðskapur

Viðvíkjandi harðskapi varð upplýst, at harðskapurin var øktur munandi, serliga í deildini í Argjaboðagøtu.

Eg haldi, at tvístøður og øktur harðskapur stendst av eini samanseting av ymiskum viðurskiptum, eitt nú hvussu tey børn, sum í lètuni eru í Trivnaðareind 10 eru fyri, óhóskandi fysiskum kørmum, óhepnari samanseting av børnum og ótryggjeika hjá børnunum vegna títtu útskipting av starvsfólki.

Almannerkið upplýsir fyri mær, at greið mannagongd er fyri handfaring av harðskapi, at starvsfólkini fáa ráðgeving aftaná harðskapstilburðir, og at Almannerkið áhaldandi arbeiðir við at minka um og fyribyrgja harðskapsstøður m.a. við at starvsfólk læra Low Arousal" námsfrøði og hættir at fyribyrgja harðskapstøður.

Eg fari at mæla Almannerkinum til framhaldandi at arbeiða við at minka um harðskapstilburðir í Trivnaðareind 10 við at seta neyðug tiltøk í verk fyri at roynd at fáa talið av harðskapstilburðum niður, serliga í Argjaboðagøtu.

10.4. Samanseting av børnum

Viðvíkjandi samanseting av børnum, so vístu bæði starvsfólk, avvarðandi og börnini sjálvi á, at børn búðu saman við øðrum børnum, sum tey ikki ynsktu at bígva saman við ella ikki hóskaðu at bígva saman við.

Eg haldi, at samansetingin av børnum í fleiri førum var óheppin. Í onkrum føri búði barn í Trivnaðareind 10, sum ikki átti at búð har, tí Trivnaðareind 10 ikki kundi nøkta barnsins tørv. Samansetingin av børnum hevði við sær, at vandin fyri harðskapi øktist og harvið eisini mistrivnaði hjá børnum og starvsfólki.

Eg eri varug við, at m.a. verandi fysisku karmar hjá Trivnaðareind 10 gera tað torført hjá Almannaverkinum at fáa samansetingina av børnum at virka betri, tí plásstrot og vantandi smidleiki avmarka valmøguleikarnar at fáa pláss á best hóskaði deild til eitt barn, sum Móttøkudeildin eru liðug at greina.

Eg eri samd við Almannamálaráðnum í, at tá eitt barn í Trivnaðareind 10 hevur avbjóðingar, sum deildirnar í Trivnaðareind 10 ikki hava til endamáls at viðgera, so hevur Trivnaðareind 10 skyldu til at gera barnaverndartænastuna varuga við hetta, soleiðis at barnið kann verða skrivað upp til annan bústovn hjá Almannaverkinum og fáa tað hjálp, tað hevur tørv á.

Almannaverkið upplýsir fyri mær, at samansetingin av børnum er ein avbjóðing, sum Almannaverkið ikki fær gjørt nakað við, tí bólkurin av børnum broytist alla tíðina við at børn verða skrivað inn á og út av stovninum. Almannaverkið heldur tað ikki bera til at leggja til rættis yvir tíð, at börnini í hvørjum bólki trívast við hvørjum øðrum og passa saman í mun til aldur v.m. uttan at flyta verandi børn millum deildirnar. Almannaverkið heldur hetta vera eitt alt ov stórt inntriv í lívið hjá børnunum, sum hava tørv á tøttum sambandi til starvsfólkini, og verður hetta tí bert gjørt í heilt serligum førum.

Eg skal vísa á, at tey flestu av teimum børnum, sum búðu í deildunum í Argjaboðagøtu og í Pedda við Steingøtu, tá eg var á eftirlitsvitjan í november 2017, framvegis búðu í Trivnaðareind 10 í februar og mars í ár.

Í eftirlitsfrágreiðing míni frá 19. mars 2019 vísti eg á, at ein av fortreytunum fyri, at viðgerðin av børnunum skuldi eydnast, var, at karmarnir vóru í lagi. Börnini áttu at bígva á tí deild, sum hóskaði best til teirra tørv, soleiðis at upphaldið á stovninum varð støðugt og væleydnað. Eg vísti á, at eg helt, at eindirnar í einum móguligum nýggjum barnaheimi áttu at vera smidligar, soleiðis at móguligt varð at bólka börnini í betri hóskaði eindir bæði viðvíkjandi stødd, sjúkuavgerðum, og hvussu börnini hóskaðu at bígva saman. Eg metti, at sum meginregla áttu børn við ymiskum sjúkuavgerðum ikki at bígva saman, at tannáringar av báðum kynum ikki áttu at bígva saman fyri seg sjálvar, og at ung við rúsevnistrupulleikum ikki áttu at bígva

saman við börnum og ungum uttan hesar trupulleikar. Eg mælti til, at myndugleikar við førleika at handfara rúsevnismissnýtslu tóku sær av börnum og ungum við hesum trupulleikum.

Eg fari at vísa til omanfyri standandi tilmælið. Samstundis fari eg at minna á, at sambært grein 12 í Barnarættindasáttmálanum, um barnsins rætt til at verða hoyrt í øllum viðurskiptunum, sum viðvíkur barninum, eigur røddin hjá börnunum eisini at verða hoyrd í sambandi við teirra búviðurskipti.

Eg fari at mæla Almannaverkinum til regluliga at meta um, hvørt børn eru í Trivnaðareind 10, sum hava tørv á øðrum bútilboði.

Eg fari at mæla til, at døgnstovnur verður settur á stovn fyri børn, sum hava so serligan tørv, at Trivnaðareind 10 ikki klárar at nøkta hann, t.d. børn við menningartarni, sum eisini hava verið fyri umsorganarsvíki.

10.5. Skúlatilboð

Viðvíkjandi skúlagongd hjá börnunum kom fram undir vitjanum mínum, at eitt barn bara fekk avmarkaða heimaundirvísing, meðan eitt annað barn, sum gekk í serflokki í fólkskúlanum, hvørki dugdi at skriva ella rokna.

Eg skal vísa á, at tá myndugleikarnir umsorganaryvirtaka eitt barn, átaka myndugleikarnir sær samstundis ábyrgdina av, at barnið fær nøktandi undirvísing. Umsorganarsvikin børn eru nøkur av teimum veikastu börnunum í samfelagnum og eru ofta afturúr skúlaliga, tá tey koma á stovn ella til fosturs. Tí skulu eyka stór tøk takast viðvíkjandi undirvísing og skúlagongd hjá hesum börnum. Nøktandi undirvísing, sum í minsta lagi førir til eitt fólkskúlaprógv, er ein fyrirtreyt fyri, at barnið kann fáa eina útbúgving, soleiðis at tað kann upphalda sær sjálvum sum vaksin. Tað hevur tí álvarsligar avleiðingar fyri børn, um tey ikki fáa nøktandi undirvísing.

Undirvísingarstýrið upplýsir fyri mær, at bíðitíð kann koma fyri, tá serlig fyriskipan skal setast í verk í sambandi við skúlagongd hjá einum barni, m.a. tí fólk skulu setast til uppgávuna. Undirvísingarstýrið upplýsir eisini, at tað tíverri eru børn, ið eru so illa fyri, at tey illa ella als ikki megna tað, ið námsætlanin leggur upp til. Undirvísingarstýrið vísir á, at serøkið nú er munandi styrkt við fleiri serútbúnum lærarum í skúlunum, og at Undirvísingarstýrið vísir á, at tað tryggjar sær, at tey børn sum koma undir heima- og sjúkraundirvísing, eru innskrivað og knýtt afturat einum skúla, men at tað er skúlin, sum hevur ábyrgdina av, at undirvísingin verður skipað, at skikkað fólk verður sett til uppgávuna, og sum svarar fyri innihaldi, dygd og eftirmeting av undirvísingini.

Í eftirlitsfrágreiðing míni frá 19. mars 2019 mælti eg Almannaverkinum til, at ein ítøkilig meting varð gjørd, um skúlatilboðið hjá hvørjum einstøkum barni á Trivnaðareind 10 var nøktandi.

Eg fari at vísa til tilmæli mítt frá 19. mars 2019 og vísa á, at sambært grein 28 í Barnarættindasáttmálanum skulu myndugleikarnir viðurkenna barnsins rætt til útbúgving og skulu m.a. gera barnaskúlafrálæru kravda og eggja til, at ymsar útbúgvingar verða mentar eftir barnaskúlan, m.a. vanlig og yrkislig útbúgving, og gera tær atkomuligar og móguligar hjá øllum børnum.

Eg fari at mæla Undirvísingarstýrinum, sum rakstrarlig umsiting av fólkskúlanum, til at tryggja, at skipanin er smidlig, tá serligar fyriskipanir verða settar í verk, soleiðis at tað slepst undan bíðitíð.

Eg fari at mæla Undirvísingarstýrinum til at tryggja, at skúlarnir síggja til, at tey børn, sum fáa heima- og sjúkraudirvísing, fáa nøktandi úrtøku av undirvísingini.

Eg fari at mæla til, at útbyggingin á serøkinum við fleiri sertilboðum og serútbúnum lærarum framhaldandi verður styrkt.

10.6. Viðgerðarættlanir

Viðvíkjandi námsfrøðiligu viðgerðarættlanunum fyri børnini helt eg hesar vera ov lítið ítøkiligar.

Eg skal vísa á, at sambært grein 25 í Barnarættindasáttmálanum hava børn, sum eru sett heiman fyri at fáa røkt, vernd ella viðgerð fyri at bøta um kropsligu ella sálarligu heilsuna, rætt til við millumbilum at fáa eina meting av tí viðgerð, sum barnið fær, og allar aðrar umstøður viðvíkjandi tí, at tað er sett heiman.

Eg haldi tað vera alneyðugt, at námsfrøðiligu viðgerðarættlanirnar fyri børnini eru ítøkiligar, at starvsfólkini fylgja teimum, og tær javnan verða eftirmettar, um børnini skulu mennast á besta hátt.

Almannaverkið upplýsir fyri mær, at nýggjur frymil fyri námsfrøðiliga viðgerðarættlan nú er settur í verk sum amboð, og at dato er ásett á frymlinum fyri nær eftirmeting og dagføring skal gerast.

Eg fari at mæla Almannaverkinum til at tryggja, at viðgerðarættlanirnar eru nóg ítøkiligar, at tær verða fylgdar, og at tær verða eftirmettar, sum ásett er á frymlinum.

10.7. Samskipti við avvarðandi

Viðvíkjandi samskiptinum millum starvsfólk og avvarðandi at børnunum vóru fleiri av teimum avvarðandi ónøgd við samskipti við starvsfólkini og vantandi kunning um børnini, serliga í Argjaboðagøtu.

Eg haldi tað hava stóran týdning fyri trivnaðin og tryggleikan hjá børnunum, at kunningin og samskipti millum teirra avvarðandi og deildina, har tey búgva, er gott.

Almannaverkið upplýsir fyri mær, at dentur verður lagdur á, at foreldur og avvarðandi fáa rætta kunning, og at gott samskipti er millum Almannaverkið og foreldur/avvarðandi, og at Almannaverkið framyvir vil arbeiða fyri at leggja enn meira dent á foreldrasamskipti.

Eg fari at mæla Almannaverkinum til framhaldandi at leggja dent á kunning og samskipti við tey avvarðandi at børnunum og regluliga meta um, saman við teimum avvarðandi, um kunning og samskipti er nøktandi.

10.8. Fysisku karmarnir

Viðvíkjandi fysisku kørmunum hjá Trivnaðareind 10, so haldi eg ikki, at teir eru nøktandi. Húsið í Lágni, har Móttøkudeildin heldur til, sær út til at virka til endamálið, men eg haldi ikki, at bygningurin í Pedda við Stein gøtu hóskar væl til endamálið. Eg haldi húsið í Argjaboðagøtu 7 vera óegnað til endamálið. Almannaverkið hevur boðað mær frá, at Trivnaðareind 10 flytur úr Argjaboðagøtu 7 fyrst í komandi ári.

Eg haldi heldur ikki, at deildirnar hjá Trivnaðareind 10 hava nøktandi uttanumøkir. Eg haldi, at døgnstovnar fyri børn eiga at hava vælútgjørt og mennandi uttandura spælipláss, soleiðis at børnini trygt kunnu fara út um at spæla uttan at starvsfólk mugu burtur frá stovninum fyri at fara við teimum. Góðir uttandura spælimøguleikar eru við til at stimbra børnini í at røra seg meira og menna rørslur teirra, umframt at geva teimum móguleikar at knýta vinabond við onnur børn í grannalagnum.

Í eftirlitsfrágreiðing míni frá 19. mars 2019 vísti eg á, at bæði børn og starvsfólk í Trivnaðareind 10 hava tørv á støðugleika fyri at føla seg trygg og kunna virka til fulnar í gerandisdegnum, og at hetta ikki minst er galdandi fyri børn, sum hava verið fyri umsorganarsvíki og ofta hava livað eitt umflakkandi lív. Núverandi fysisku karmarnir hjá Trivnaðareind 10 gera, at deildirnar javnan mugu flyta í nýggj hús, og hetta stressar bæði børn og starvsfólk. Undir vitjan míni vístu fleiri av børnunum á, at teimum tørvaðu meiri frið á deildini, har tey búðu. Samstundis vístu starvsfólk á, at harðskapur javnan kom fyri, og at fysisku karmarnir gjørdur tað torført at skýla børnini í slíkum støðum. Eg haldi hetta benda á, at smærri eindir eru mest hóskandi í Trivnaðareind 10.

Eg haldi tað vera eitt samanspæl av viðurskiptum, sum avger, um upphaldið hjá børnum í Trivnaðareind 10 verður væleydnað. Hesir faktorar eru m.a. góðir fysiskir karmar, samanseting av børnum, góð leiðsla, góð starvsfólkaviðurskipti, og at starvsfólkini hava góðar førleikar og rættan hugburð til arbeiðið.

Eg haldi, at góðir fysiskir karmar eru av stórum týðningi fyri at lætta um arbeiðið hjá starvsfólkunum at veita børnunum umsorgan og viðgerð, og harvið hækka um trivnaðin hjá bæði starvsfólkum og børnum. Nøgdsemi hjá starvsfólkunum hevur við sær støðugleika í starvsfólkahópinum, soleiðis at sosialu sambondini millum starvsfólk og børn verða varðveitt, og at starvsfólkaførleikarnir at viðgera børnini verða varðveittir á stovninum. Góðir fysiskir karmar gera tað eisini møguligt at fáa eina betri samanseting av børnum, soleiðis at vandin fyri harðskapsstøðum minskar.

Í eftirlitsfrágreiðing míni frá 19. mars 2019 metti eg, at stórir tørvur er á nútíðarhóskandi barnaheimi, so børnini kunnu fáa tær umstøður og ta viðgerð, tey hava tørv á.

Eg fari at vísa á omanfyristandandi meting mína og minna á, at tá myndugleikarnir taka avgerð um at taka eitt barn úr heiminum vegna umsorganarsvík, yvirtaka myndugleikarnir samstundis umsorganarábyrgdina av barninum. Sambært grein 20, stk. 1 í Barnarættindasáttmálanum hava børn, sum myndugleikarnir hava yvirtikið umsorganina fyri, rætt til serliga vernd og stuðul frá landsins myndugleikum.

Almannamálaráðið hevur upplýst fyri mær, at ætlanin at byggja nýtt barnaheim ikki er slept, men at tað í løtuni verður arbeitt við tillagingum av ætlanini.

Sólja í Ólavsstovu
Løgtingsins umboðsmaður